

de sidste Aargange af Tidsskriftet *Ret*, udgivet af S. Berthelsen, og i det interessante „Udkast til Lovbestemmelser om kommunal Grundskat med Motiver“ af Borgmester i Kristiania H. E. Berner — et Udkast, som Udvalget har haft megen Nytte af at gøre sig bekendt med. Endelig skal tilføjes, at der i nogle af vore Kreditforeninger foretages en særskilt Vurdering af Grunden efter selvstændigt Skøn af Vurderingsmændene.

Medens der i Udvalget er opnaaet Enighed i det væsentligste om de hidtil fremsatte Betragtninger og det derefter tagne Standpunkt, bliver Forholdet et noget andet, naar der skal gøres Rede for Udvalgets Stilling til den nye Grundværdistigningsafgift. Vel har der ikke været nogen principiel Uoverensstemmelse om det berettigede i at inddrage den Grundværdistigning, der ikke skyldes Ejeren, men kommunale Foranstaltninger eller Samfundets almindelige Udvikling, under en Beskatning, der kunde sikre Samfundet Andel i, hvad det selv har skabt. Hele Udvalget anerkender, at Magistraten har taget Spørgsmaalet op til Løsning, og finder det retfærdige i denne Tankegang indlysende. For ikke at citere Henry George, hvis Navn er knyttet til langt videregaaende Teorier, og for hvem Grundværdistigningen var en Bestanddel af et stort System, skal her nævnes et Par Udtalelser af tyske Nationaløkonomer, der klart fremstiller Forholdet. Allerede i 1877 udtalte Professor *Adolph Wagner*:

„Jeg formaar i alt Fald ikke at retfærdiggøre, at en Person, der erhverver et Grundstykke billigt, roligt lader det ligge gennem Aarene, ikke benytter det til noget, men unddrager det fra andres og fra Samfundets Benyttelse, senere uden nogen tilsvarende, personlig Ydelse inkasserer en kæmpemæssig Konjunkturgevinst for denne Grund som Byggeplads.“

Brentano udtrykker i et Værk om Boligforhold i München den samme Tanke i følgende Skildring af den Grundejer, der inkasserer den ufortjente Værdistigning:

„Medens han sover, ryger og drikker, medens han besørger andre Forretninger eller morer sig, sørger den stadige Befolkningstilvækst for, at den Grund, han har købt og ofte kun delvis, ja, mange Gange kun for en meget ringe Del har betalt, — at denne stiger i Værdi. Alt, hvad Samfundet foretager til Forbedring af Tilværelsen indenfor dets Grænser, kommer ham til gode, og naar han tror, at Øjeblikket er inde, saa sælger han Grunden og inkasserer den Værdi, som er skabt ved Foranstaltninger af Kommunen og Staten og ved Befolkningens Vækst. Det kalder han sin Fortjeneste“ *).

Medens der saaledes ikke har været Uoverensstemmelse om Princippet, har der ikke kunnet tilvejebringes fuld Enighed om den Maade, hvorpaa Værdistigningen skulde konstateres og Afgiften fastsættes.

I saa godt som alle Lande er dette eller tilsvarende Spørgsmaal Genstand for Lovgivningsmagts og de kommunale Myndigheders Overvejelser, og der er i de sidste Aar vokset en hel Literatur op om Spørgsmaalet. Navnlig er der i Tyskland fremkommet en Række større og mindre Skrifter, hvorpaa vort Raadhusbibliotek ogsaa har en ganske righoldig Prøve. To forskellige Fremgangsmaader frembyder sig naturligt til Overvejelse. Den ene knytter Værdistigningsskatten til de bestaaende Omsætningsskatter, kræver Værdistigningen konstateret i Salgsøjeblikket og en større eller mindre Del af den ufortjente Værdistigning indbetalt kontant i Kommunens Kasse, idet der da ved Beregningen tages forskellige Hensyn til Værdistigningens Størrelse og til Længden af det Tidsrum, inden hvilket Omsætningen fandt Sted. Den anden Fremgangsmaade knytter Grundværdistigningsafgiften mere eller mindre fast og konsekvent til de bestaaende Grundskatter, konstaterer Værdistigningen ved periodiske Vurderinger og paalægger Afgiften som en aarlig Rente af den konstaterede Værdistigning. Endelig er der udtænkt nogle Kombinationer af de to Systemer.

Naar Magistraten har valgt at gaa den periodiske Vurderings Vej, saa slutter et *Flertal* af Udvalget (F. Andersen, Borgbjerg, C. Christiansen, Hyass, Rud. Poulsen, Rode og Salomon) sig hertil. Ud fra noget forskellige Synspunkter er man enedes

*) De to Udtalelser citeret efter *Die Wertzuwachssteuer von Dr. Karl Kumpmann* (Tübingen 1907).